

ІХ. ПАМ'ЯТАЄМО

ДО 100 – РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЗОЛОВСЬКОГО АНДРІЯ ПЕТРОВИЧА

Влітку 2015 року виповнюється 100 років від дня народження доктора географічних наук, професора Андрія Петровича Золовського. Народився Андрій Петрович 22 серпня 1915 року в селі Гвоздавка Друга, тепер Любашівського р-ну Одеської області. 1941 року закінчив географічний факультет Одеського університету. Пройшов фронтовими шляхами України, Кавказу, Польщі, Німеччини під час Другої світової війни.

З 1946 працював у Київському університеті науковим співробітником НДІ географії. За період викладацької роботи на кафедрі геодезії та картографії Київського університету в період з 1952 по 1976рр. обіймав посади: старшого викладача, з 1955 доцента, з 1970 професора. Захистив першу в Україні докторську дисертацію зі спеціальності "картографія" на тему: "Проблеми комплексного картографування економіки колгоспів і радгоспів адміністративних районів і областей УРСР" (1969). 1970-1977рр. керівник Сектора географії (Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України), завідувач відділом картографії, з 1986 провід. науковий співроб.-консультант. Виконав наукове обґрунтування сільськогосподарського картографування, основні положення і практичні шляхи генералізації на комплексних економічних картах; розробив нові типи карт сільського господарства та охорони природи. Розробив наукові програми кількох комплексних атласів України. Склав та здійснив наукове редагування близько 200 оригінальних карт. Був відповідальним секретарем збірників наукових праць з комплексного тематичного картографування України, член редколегій журналів: "Вісник Київського університету. Серія Географія", "Вісник геодезії та картографії". Віце-президент УГТ. В.о. члена бюро Відділення наук про Землю Президії АН УРСР та член секції геології, географії і геофізики Комітету по Державних преміях УРСР. Почесний член Географічного товариства СРСР (1980). Обраний членом Міжнародної картографічної асоціації (ICA), Національного комітету картографів СРСР, член-кориспонтент комісії національних атласів Міжнародного Географічного Союзу США. Заслужений діяч науки та техніки України (1985). Нагороджений 2 бойовими орденами, 3 медалями. Удостоєний диплому Географічного товариства СРСР "За выдающиеся научные труды в области географических наук" (1982).

Помер Андрій Петрович 20 травня 2000 року в м Києві.

Автор понад 200 наук. праць. Автор і наук. консультант "Географічної енциклопедії України": У 3 т. Підготував 15 кандидатів та 4 докторів наук.

Осн. праці: Атлас сільського господарства Української РСР. К., 1958 (у співавт.); Атлас природних умов і ес-тественных ресурсов Украинской ССР. 1978; Комплексне картографування економіки сільського господарства. К., 1974; Картографічні проблеми охорони природи. К., 1978 (у співавт.); Стан і перспективи розвитку географічних досліджень в Українській РСР. К., 1980 (у співавт.).

ДО 95 – РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МАРИНИЧА ОЛЕКСАНДРА МЕФОДИЙОВИЧА

У вересні 2015 року виповнюється 95 років від дня народження відомого геоморфолога, фізико-географа і дослідника природи України, члена-кореспондента НАН України, доктора географічних наук, професора Олександра Мефодійовича Маринича. Народився Олександр Мефодійович 04 вересня 1920 на Кіровоградщині в с. Суботці Зна-м'янського району. Після закінчення середньої школи в 1937 році вступив до Київського університету. На початку Великої вітчизняної війни Олександр Маринич – студент геолого-географічного факультету Київського університету – брав участь у обороні Києва, був поранений. У 1942 році закінчив Казанський університет. З 1943 до 1945 рр. – ком-сорг танкового батальйону. Після війни Маринич О.М. повернувся до Київського універ-ситету, де під керівництвом В.Г. Бондарчука розпочав наукову і педагогічну роботу. За чверть століття він пройшов шлях від асистента до доктора географічних наук, профе-сора. В 1948 р. захистив кандидатську дисертацію з геоморфології Подільського При-дністров'я. Разом з проф. П.К. Заморієм у 1949 р. створив кафедру геоморфології в Київському університеті. У 1956-1971 рр. Олександр Мефодійович був завідувачем ка-федрою фізичної географії, декан географічного факультету, проректор з навчальної роботи Київського університету. В 1961 р. захистив у Московському університеті док-торську дисертацію "Геоморфологія південного Полісся".

В 1969 р. його було обрано членом-кореспондентом АН України. Академіком Олександр Мефодійович не зміг стати через посаду міністра освіти УРСР, оскільки дійсні члени АН не могли займати посади в міністерстві, а в ті часи відмовитися від подібної пропозиції було неможливо. Та ставши міністром, Олександр Маринич віднісся до цієї справи з тією самою відповідальністю, як і до всього іншого. За часів його керівництва (1971-1979 рр.) Міністерство багато уваги приділяло практичному одержанню загальної освіти всією молоддю, підвищенню кваліфікації вчителів і керівних педагогічних кадрів, підготовці нових шкільних підручників і навчальних посібників, методиці викладання шкільних дисциплін, трудовому вихованню учнів.

Олександр Мефодійович Маринич очолював делегації України і виступав на сесіях ЮНЕСКО в Парижі і Тбілісі, а також на міжнародних конференціях з освіти в США та Японії. Вивчав досвід освітньої справи в зарубіжних краї-нах (Франції, США, Японії, Індії, Кубі та ін.). Опублікував ряд праць в педагогічних виданнях про стан освіти в Украї-ні. З 1979 по 1989 рр. – керівник відділення географії Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна АН УРСР, з 1989 – рад-ник дирекції Інституту географії НАН України і професор кафедри фізичної географії і охорони природи Київського

університету імені Тараса Шевченка. Є одним із засновників Інституту географії НАН України, який було створено в 1991 р. О.М.Маринич – відомий в Україні та за рубежом багатограними науковими інтересами і своїми дослідницько-географічними здобутками: він автор і співавтор більш 300 наукових праць, 20 з яких є монографіями, багатьох підручників та навчальних посібників. Йому належить провідна ініціатива і роль у створенні унікального видання – тритомної Географічної енциклопедії України.

Найбільше відомі наукові праці О.М. Маринича з геоморфології і фізичної географії Полісся, ландшафтознавства, фізико-географічного районування України, історії географічної науки. Так ще в 50-х роках Олександр Мефодійович організував Поліську комплексну географічну експедицію Київського університету і керував нею. На основі матеріалів даної експедиції він по-новому обґрунтував походження Полісся і формування його рельєфу. Результати досліджень були опубліковані у монографіях (1,2).

Під науковим керівництвом вченого складені перші карти ландшафту ряду областей і всієї України. В Інституті географії він очолює дослідження, спрямовані на опрацювання конструктивно-географічних основ раціонального природокористування, розв'язання регіональних еколого-ландшафтознавчих проблем. Багато часу О.М. Маринич приділяє редагуванню наукових збірників, монографій. Його статті вміщені в багатьох українських та зарубіжних енциклопедичних виданнях.

Під його науковим керівництвом захищено 5 докторських та 24 кандидатські дисертації. Серед учнів Олександра Маринича – доктори географічних наук М.С. Бевз, П.Г. Шищенко (чл.-кор. АПН України), В.М. Пашенко, М.Д. Гродзинський, Фам Хоанг Хай. Заслуги Олександра Мефодійовича Маринича відзначені державними нагородами – орденом Вітчизняної війни II ступеня, двома орденами Трудового Червоного Прапора, багатьма медалями. В 1991 р. йому присвоєно почесне звання Заслуженого діяча науки і техніки України, у 1993 році він став лауреатом державної премії України у галузі науки і техніки, у 1994 р. його обрано почесним професором Сімферопольського державного (тепер Таврійського національного) університету.

Помер Олександр Мефодійович 23 серпня 2008 року в м. Києві.

Осн. праці: 1. Українське Полісся: Фізико-геогр. Нарис. – К.: рад. Шк., 1962. – 163 с. іл.. – Бібліогр.: с.158-162 (133 назв.). 2. Геоморфология южного Полесья. – Киев: Изд-во Киев. Ун-та, 1963. – 252 с. Ил.+табл. – Библиогр.: с. 234-251. 3. Физико-географическое районирование Украинской ССР / В.П. Попов, А.М. Маринич, А.И. Ланько. – Киев: Изд-во Киев. Ун-та, 1968. – 683 с.:ил. – Библиогр.: с.670-680. 4. Географія // Українська Радянська енциклопедія. – 2-е вид. – К., 1978. – с. 525-527. 5. Маринич О. М. "Основні напрями, результати і перспективи ландшафтознавчих досліджень" // Український географічний журнал. – 2001. – № 3. – С. 28–38. 6. Маринич Олександр Мефодійович, Шищенко Петро Григорович Фізична географія України. – К.: Знання, 2003. – 480.

З повагою: Колектив географічного факультету